

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLONYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 " Negyedévre 2 " 50 kr. Egy hónapra 1 "

Hirdetési díj: öt hasábos betűs 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. A hirdetéseknek minden sora 30 kr. A hirdetéseknek valamint a nyitléri költségeknek egyedül a kiadó iródnak vétetnek fel.

Debreczen, augusztus 7.

Fehér lepedőbe burkolozva rémes kisértetek jelennek meg a szinpadon s ijeszgetik a nagy gyermekeket. Az „Egyetértés” egy jól értesült levelezője bekukuskált a bécsi Burgban egy kulcslyukon s rémséges dolgoknak jött nyomába. Tegnap számunkban már megemlítettük e nevezetes föltevést, melynek quintessenciája, hogy Tisza Kálmán és Andrássy, miután értésükre esett, hogy a reakzionárius udvari camarilla meg akarja őket buktatni, tehát késznek ajánlották a reakció szolgálatára s a magyar alkotmány megsemmisítésére, mely okból meg fognak tartani hatalmi polcaikon, addig, míg a reakció munkáját elvégzik, aztán pedig elbocsátanak szolgálatukból.

Tegnap még azt hittük, hogy az ilyen vastag tréfára a szélbaldalali okos ember is lerántja a lepedőt a kisértettől s azt mondja annak a jól értesült bécsi levelezőnek: „Ne komédiázzon az ur! Ha Andrássy és Tisza olyan jó barátjai annak a reakzionárius kamarillának, hát miért akarja az őket megbuktatni? Vagy ha ezek a miniszterek olyan szentül tudják, hogy a kamarilla őket el fogja csapni, hát miért segítenék halálos ellenségeiknek?” Tegnap még azt hittük, hogy minden olvasó fogja az „Egyetértés” s dobja az asztal alá. Ne tegyék őt boldná.

No de hát nem úgy történt. „Debreczen” kollégánk vezércikkéből látjuk, hogy akadtak olyan jóhiszemű becsületes emberek, a kik azt a kisértetes komédiát elhitték; mert uram fia! nincs a világon olyan képtelenség, a mit valaki el ne higen, főképp ha nyomtatva olvassa.

Restelnék komolyan czafolatába bocsátkozni az efféle mende-mondáknak s politikai ellenfeleinkről is föltevészt annyi belátást, hogy ha kissé hosszabbban gondolkoznak e gyermekes tréfa fölött, tudni fogják, hogy mit vélejenek arról.

Két dolog említtetik azonban föl e badar hírek kapcsán, a mit nem hallgathatunk el. Az egyik a sajtószabadság megszorítása, a másik a megyei autonómia végleges megsemmisítése, melyeket a bécsi kulcslyukak titkaiban járatos levelező szerint a kamarilla föltevél szabtott Tisza Kálmán elé s Tisza elfogadott.

Hogyan vélekedett a megyei rendszerről a kormány elnöke régebben, arra nézve igen határozott nyilatkozatok állnak a közönség előtt. Mődosultak-e e nézetei, nem tudjuk. De azt igenis tudjuk, hogy a megyei rendszernek legalább az a pontja, mely arról szól, hogy választassanak-e vagy kineveztessenek a tisztviselők (és főképp e körül forog a kérdés), egyáltalán nem képez pártkérdést. Sokan vannak a szabadelvű pártban, kik a kinevezési rendszert helyesebbnek vélik, vannak viszont, kik a tisztviselők választását pártolják. S úgy tudjuk, így áll az eset a 67-ki

alapon álló ellenzéki pártoknál is. Kérem, ki úgy vélekedik. Sőt a függetlenségi pártnak több tagja is, a mint tudjuk, csak politikai opportunitás s nem elvi okokból, véli föntartandónak a hajdani megyei rendszert.

A szabadsággal e kérdésnek semmi köze. A francia forradalom teremtette meg Európában a közigazgatás centralizációját felelős miniszteriummal, nem a reakció. Hogy helyes-e az a centralizálás vagy nem helyes, az más kérdés; de semmiesetre sem volna mérenylet az ország szabadsága ellen. Egyébként nyugodtak lehetnek a megyei autonómia barátai, senkinek sincs esze ágában a megyéket megsemmisíteni s ha szó lesz valmiről, hát legfeljebb arról lesz szó, hogy a közigazgatási tisztviselők qualificációjára nézve nem nyujt-e több biztosítékot a kinevezési mint a választási rendszer. S ez sem fog egyhamar a hírlapi eszmecserén tulmenni.

A mi a sajtószabadság lenyugvóését illeti, az oly méltatlan vád, melyet az egész kerek világon még soha sem volt kormányfő, a ki kevésbé érdemelt volna meg mint éppen Tisza Kálmán. Tisza kormányralépte óta oly korlátlan szabadságot élvez a sajtó Magyarországon, a milyet sehoh a föld kerekében, még a köztársasági Franciaországban sem. Ezt az egyet még a legfogultabb ellenzéki ember is kénytelen bevallani.

Igaz, hogy a sajtó egy részének rakonezáltsága némely emberben fölébresztette az ohajtást, hogy e féktelenségnek, mely előtt semmi sem szent, mely kizégérez mindent, sárba tipor mindent, egyszer már vége vessék; de rossz utat választana az, ki ezt azzal akar nélni, hogy a sajtót láncra veri. Nincs párt az országban, mely ily törvényjavaslatot megszavazzon s nincs kormányfő, aki ezt a javaslatot az országgyűlésnek előterjesztene.

Csak hadd mondja ki az igaz szót, hadd mondja ki meggyőződését mindenki bátran, nem bánjuk, ha durván is; de hiszszük, hogy maga a nagy közönség fog igazságot szolgáltatni, midőn megcsömörlik a botrányoktól s undorodva fordul el ama lapoktól, melyek tulmennek a tisztesség határán s igazságot fog szolgáltatni másodsor az esküdtészeki tárgyaláson, midőn eltilti azokat, a kik megérdemlik.

— Andrássy Gyula grófot, mint a P. Lloydnak sürönyök, Lschbe várják, hol az ott időző comán külügyminiszterrel, Boerecovál fog értekezni. Andrássy Ischből valószínűleg Terebesre megy.

— A Novi-Bazárba bevonuló osztrák csapatokat meg akarják támadni az albánok, mint a N. Fr. Presse írja, mely lap az albánok mind- den titkos szándékáról értesül, sőt már azt is tudja, hogy ebben Olaszország is támogatni fogja őket. De még ennél is többet tud a nevzet lap; azt is tudja, hogy egy olasz herceg van kijelölve Albania fejedelmévé. S akad olvasó, a ki mindezt elhiszi.

— A külföldi vízipépítési szakfőnök második körutazásukat az időszerint már csaknem befejezték. Megtekintvén a Szamost, nevezetesen pedig az ecessi lápot, melynek ki- szártásáról később kimerítően nyilatkozni szándékoznak, továbbá a Berettyó és Körös vízvezeték s a Temes és Béga egészen sajtószertű folyásainak megsemmisítése után, a szakfőnök elindulnak megnézni még az alibunári posványokat s azután visszatérnek Budapestre, hogy a Szegeden végrehajtandó vízműszaki munkálatokra adandó véleményeket haladéktalanul kidolgozzák. Az egyik szakfőnök, Waldor (hollandiai) utközben beteg lett, s miután láza szűnni nem akart, kénytelen volt társaitól megválni, Budapestre visszatérni.

— A prágai „Politik” nevezetes czikket hoz a cseh képviselők reichsrathba lépése tárgyában. E czikkben azt mondja, hogy a cseh vezetők engedékenységükben és békülékenységükben keszek és legvégső határig elmenni. Ok meg akarják mutatni kormányuk s Austria fénytelenek, hogy kiegyezési készségeik nem pusztá phrasis. Az urakodó előtt is ki- a arják tüntetni, hogy hazafisá ukra nem hiába apellálnak. De ok nem akarnak lenni a megcsalottak s azért biztos támpontot akarnak nyerni arra nézve hogy a helyzet valóban megváltozott.

Kállay Ödön.

Politikusok, kik lángoló hazaszeretetük szárnyán felül emelkednek a pártoskodás kiszérségein, férfiak, kiknek tiszta jelleme felül áll a politikai fanatizmus által könnyelműen légből dobott nyomorult gyanun: minden pártnak tisztelete tárgyát képezik. Egyformán tisztelik életében, egyformán gyászolják halála után. Beane nem a pártmenber, hanem a hazafi dol ki, kit nem a párt, hanem az egész haza gyászol.

Kállay Ödön, ki e hó 4-én d. u. Nagy-Kállóban hirtelen elhunyt, ilyen hazafi, ilyen férfi volt. A képviselőházban a függetlenségi pártot foglalt helyet s a mennyei szilárdul ragaszkodott meggyőződésből vallott elveit, annyira került minden eszközt, mely egy politikai párt méltóságát halomra dönti. A régi magyar nemes prototyp alakja volt, a ki régi nemesség érnényeivel a legmagasabb műveltséget érinté. Ez jellemezte az ő működését. Ervekket harcolt, de nem doronggal. Okos beszédet szokott, de moskolódó szót nem hallottak ajkáról soha. Ez az oka, hogy balalaktor politikai ellenfelei is gyászt ötenek, mert valamit ő megbecsülte ellenállásait, azok is becsülték és szerették a tősgyökeres magyar nemes.

Kállay Ödön éveken át Szeged városát képviselte s a szegedi ember büszkén emlegeti a derék férfit, kit Szegeden nem lett volna kétség legyőzni senki sem. Semmi párt, semmi egyéni nagyság. Szegednek szívébe volt zárva, valamint az ő szívébe Szeged.

N-Kállóban született 1815-ben. Tanulmányai egy részét Debreczenben végezte. Mint az ő Kállay családnak egyik nagynevű tagja, a nyilvános élet terére Csánádmegyében lépett ki, hol birtokai voltak. Előbb főszolgabíró volt, majd 1843-ban Csánád, 1847-ben Szabolcs megye választotta követnek; az 1848-iki országgyűlésen egyik tagja volt a 33-as ellenzéknek, majd a Bathányi-kormány leköszönése után, midőn párta többségre jutott, Szirmay Pálal Bécsbe küldték, a hol a

bécsi demokrata egyleteket és egyetemi tanulókat megnyerte a magyar ügynek és megalakította a bécsi légiót, Prágából és Gácsországból hazahívta a Koburg- és nádorhuszárokat, Krakóból Bécsbe hivta Bemet is. Majd visszatérvén Budapestre, egyike volt azon kormánybiztosoknak, kiket Komárom felszerelésével bíztak meg. Világos után elfogták és Pestre kísérték, hol Haynau kötél általi halálra ítélte, de megkegyelmezett neki, hogy a kamarrát bszantsa és Cserjésre internálták.

Az 1861. és 1865-iki választásoknál a nádudvari, az 1869-iknél a szegedi II. kerület választottak képviselőjüknök és mindvégig függetlenségi pártnak egyik legradikálisabb tagja volt.

Szeged pusztulása után többször felszólalt szerencsétlen városa érdekében a képviselőházban, mindig rokonszenvesen, mindig pártatlanul, nem egyszer ellenkező álláspontot foglalva el elvtársával szemben. A koránny Kállay kormánybiztosnak küldte Szegedre, hol fáradhatatlan s különösen érelyes vezetője volt az életemtel és rendőri osztálynak. Szegedi működése után Nagy Kállóra vonut, hol a halál váratlanul vetett véget életének. Áldás emlékére!

Egy kis felvilágosítás.

Egy idő óta a nagyváradi B-r czimű lap sok oly közleményt hoz lapjában az ott működő debreczen-nagyváradi szintársulatról, mely azt akarja elhitetni, hogy a szintársulat deficitel működik, s hogy ezen deficitnek egyedül oka a szintársulat gyarlósága. — Ezen közleményeket aztán a D-n rendszeren azon észrevérellel tállaja fel, hogy alszik-e a debreczeni szinügyi bizottság, vagy talán nem is létezik?

Erre nézve vagyok bátor megjegyezni, hogy igenis a debreczeni szinügyi bizottság él és nem is alszik, s a mult évből több ízben tartott gyűléseiről a D-nek is épen ugy lehetne tudomása, mint más lapoknak volt; hogy azonban a szintársulat nagyváradi működésének nem megy neki, mint G. J. ur, az igen természetes.

1-szor, mert a nagyváradi lapok közül a „Nagy Város” szini referense (R. Ö.) ki e tekintetben a legnagyobb tekintély N-variadon, épen nem mondja, hogy a szintársulat olyan gyarló volna, mint azt a B-r és a D-n hirdetik. 2-szor, a debreczeni szinügyi bizottság nem ismeri a Nagyváradon jelenleg működő társulat több tagját s nem is tudja, milyen társulatot hoz a Mándoky-féle konsortium Debreczenbe, és így a tavalyi és a jelenő szintársulat össze sem hasonlíthatja. 3-szor, azon ijesztgetés, hogy jövőre opera sem lesz Debreczenben, minden alapot nélkülöz, mert a Mándoky-féle konsortium és a nemes város közt létező szerződésnek ez egyik lényeges pontja, s Mándoky ur már eddig határozottan kijelenté, hogy szerződését megszegve a konsortiummal eszeágában sincs. Ebből átláthatja G. J. ur, hogy a debreczeni szinügyi bizottság igen helyesen teszen, midőn bejárja a szinidényt, s nem indul olyan ellenség ellen, a ki nem lát. És ezt annyival inkább kell tennie, mert minden jó érzésű ember elismerheti, hogy a szini konsortium tavalyi működése Debreczenben a jövőre nézve agyálly merítékre alapot nem nyujt. És ezt annyival inkább bátor vagyok a D-n figyelmeztetni, mert magának a szinügynek árt az, ha egy nem ismert szintársulatról előre kigyót-békat kiáltunk a nagyközönség fölébe. Debreczen, 1879. aug. 7. Ifj. Benedek Sándor, a szinügyegylet jegyzője.

Külföld.

— Rusztukban aug. 3-án dében szállt hajóra az utolsó orosz ezred. Ötven ember Sumlbán maradt. Az orosz ágyukat a legközelebbi napokban fogják elszállítani.

— A bolgár kormány tudósítása szerint a várnai kerületben s a tirovái és rustuki kerületek nemely részeiben rablóbandák és elbocsátott török katonák garaboldások miatt a korlátolt ostrom állapot rendeztetett el. Ez tisztán a megálló rendszabály jellegét viseli magán. Basibozukok, sőt rendszer török katonák is folytonosan eszközöknök határszélmeleket, rablóokat és egyéb eroszakoskodásokat. Sándor fejedelem e végett a portához Konsztantinopolba fordult.

— Murad exszultánt egy idő óta ismét a legszigorubbán orzik A Cseragan-palota egyetlen kapuját teljesen elzárták s a többi kijáróknál nagyban megszorították az őrséget. Ellenben a szolgaszemélyzet létszámát leszállították s minden levél és újság, mely akár az exszultánhoz, akár környezete valamely tagjához van intéve, előbb a Dolma-Bagisében fölytittatik s átoivatattik. A szultán egy hadsegéd minden nap kétszer meglátogatja Muradot.

— A nihilisták ellen. Kiewben egy sereg nihilista-pór jutott szonoru befejezésre a mult hó folyamában. A hadi törvénszék július 19. 22-én és 26-án számos ítéletet hirdetett ki, melyekről most egypár tavirai hírt érkezett. A július 19-iki ítélet 11 embert mond büntőnek, m rt titkos társaság tagjai voltak. Többen közülök azzal is vádoltának, hogy gyilkossági kísérletet tettek, hogy Satomirban a posta s ezredpénztár kirablására tett előkészületekben részt vettek. Három vádlott halálra, a többiek kényszermunkára ítéltettek. A jul. 22-iki ítéletben egy vádlott ítéltett kényszermunkára. A 26-iki ítéletben háromna ítéltettek halálra, kik közül kettőre Lorismelkoff gróf a halábüntetést kényszermunkára változtatta át.

— A bécsi olasz nagykövet Koblant tábornok állomási helyére visszautazása előtt kihallgatáson volt Humbert királlyal és hosszabb beszélgetésen Caironi miniszterelnökkel. Utóbbi kifejezte, mily nagy szűret féktet Ausztria-Magyarország barátságára s felhívta, hogy minden alkalmat ragadjon meg ezen érzelemnek Bécsben kifejezést adni.

Napi hírek.

— Tanczvigalom. A helybeli 1848. iki honvédek f. hó 24-én az egyeurubázut és más kiadások költségeinek fedezésére a népkertben tanczvigalmot rendeznek. Melegen ajánljuk a derék agg bajnokok pártolását a közönség figyelmébe a mely, reméljük, hazafias érzetét minél tömegesebb részvétellel fogja kimutatni.

— Dr. Schwartzert Viktor kereskedelmi iskolai tanárú történt megválasztására folytán nem mond le a gazdasági intézetnél elfoglalt tanári állásáról, sőt inkább mindkét minőségben fog működni, mit jonak látnunk tegnapi erre vonatkozó hírnök kiegészíté-él s illetőleg a netáun félreértes kikérülése szempontjából jelezni.

— Statisztikai kimutatás jul. 27-ától. 2-gig terjedő heti születésekről és halálozásokról: született 12 fu s 19 leány, együtt = 31 gyermek; meghalt fiemű 25, nőnemű 15, összesen = 40 egyén.

— A berkocsiosk részéről folyton tapasztalt bosszantó visszaélést, hol hogy tariffák kalc nemcsak a kocsihan ki nem függesztik, hanem gyakran még kívánatra sem mutatják elő, különféle kifogásokkal élven a díjszabály nálök nem ítéltéle. E tekintetben jövőre alig ha lesz panasz, a meunyenben a mai napon szigoruan meghagyottat a fiakereseknek az ide vonatkozó szabály megtartása s tudtóra adatott, hogy az az elleni vétés esetén szigoruan meg fognak büntettetni.

— Egy tolvajnő fogatott ma el városunkban, ki faluról szökött ide, nagy meny-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

Egy szép cassiernő története.

Beszély. Irta: Kr. Karcaz Vilmos. (Folytatás.)

I. — Ugy-e gyönyölődik? — jegyzé meg Blanka szemlesítve. — Ön tudja jól, hogy én asszony vagyok. Kérem, kedves barátom, ne nevezzen engem ön is kisasszonynak. Hiszen alig várom, hogy aztán a sok léha beszéd után, — miket egész napon át végig kell hallgatnom, egy jó barát őszinte szavát is halljam.

— S hiszi-e Blanka, hogy én jó barátja vagyok? — Hát nem adta-e ennek számtalanszor tanujelét? Meghallgatta titkomat; megőrizte azt, részt vesz fájdalmamban. Higgye meg, ha kis fiam nem érne, s nem kelene azt grámólitanom, nem volnék most itt. Nézzen körül, mennyi mindenféle alakot lát itt s azok közül egyik sem közelített még hozzám aljas érdek nélkül. S nekem ezt tudnom kell. Hallgatnom a kétértelmű kitételek egész raját, a nélkül, hogy vértézhetném magamat ellenök.

— Ugy van, látja, ez a kedgy állása több előítéletnek van kitéve, mint bármi a világon.

— S miért? Hát a női érnéyt és tisztaságot nem lehet megőrizni akárhol a földön? Vagy önök férfiak oly ellenállhatatlanok hiszik magokat, hogy közöttük — véleményük szerint — egy nőnek mulhatatlan bukniá kell?

— Hiába. Én elhiszem a kedgy életében, kedves Blanka, még nincs oly fölt, mely beszennyez-e nőiséget; s tudom, hogy e társaságban egy sincs, ki ilyenről tudna, és mégis higgye meg, hogy mind dicsekszik azzal, hogy ő a szép cassiernő már meghódította.

— Ugy-e, ön nem hisz nekik? — kérde Blanka félve.

— Én nem! — felelé Ödön. — Nekem legfőbb érnényem az, hogy tisztelen a nőket s rosszat nem tudok róink hinni. Azt szokták mondani, hogy a nők mind rosszak, csak akadnak jó is; én azt mondom, hogy minden nő jó, csak akad közötté rossz is. Kedgyed t pedig én nagyon jónak hiszem, egy szenvedő nőnek a kinek kétszeres a fájdalma, mert örökös mosoly alá kell rejtene azt; egy jó anyának, ki végtelennül szereti kis fiát s e sikamlós pályán sem enged meg, hogy szenny érje annak nevét.

— Kedves Ödön. Ne beszéljen erről, mert lássa, mindjárt sírok. — Ma rémes ál-

lom volt. Viszontlítottam férjemet három évi távollét után. Mely ocsmányabb, undokabb helyzetben, mint midőn elhagyott. Rongyosan, dagadt szemekkel, borzos hajjal s rútul nevetve rám rohant. — Aztán, hogy én elszámtottam magamtól, mert a búz, mit érezní vétem, szédített, őrgyongve kitört s visszakövetelte Jenőmet, az én kis fiamat. — Ekkor felébredtem. — Borzasztó. — Oh, ha tudná, mily kínos az a szerep, mit én végig játszom! És ha tudná, mily nehezen vártam önt.

Ödön vigasztalta.

Óme egy nő, a ki a „kisasszony” czime alá kénytelen rejtene „asszonyi” valóját; a ki fia boldogságáért, jólétéért a legsúlyosabb feladatnak felel meg, és képes eltűrni annak a sok léhünetnek, csupa dologtalanság s renyhéségből eredő sértő magaviselést. — És ti ifjú urak, a kik nem ösmertek gyöngyöségéget, szemérmest s jellemet, legalább addig adjátok meg a nőnek a maga tisztességét, a mig az az ellenkezőre nem jogosított.

Vakon csak a légy röhán. És nélkül csak egy barom cselekszik, a ki a vére hajt. Szegény asszony! Vésd homlokodra multadat, hirdesd fenn-n s aranybetűkkel becsületet, különben nem hisznek s egyenloen ítélnék meg azokkal, kik az itélgetésekre már jogot adtak.

Kérdés azonban, hogy így ezélt érsz-e? Mert azt mondják, hogy egy ököpöny, mely

alá a szemérmatlenség elbuvik, de mely szívesen fogad be bárkit is.

Sem így, sem egy nem jó azoknak.

Azt mondják, keressen magának másutt kenyeret, lépjén oly pályára, a mely nem előítéletes.

Szent Isten, de hát melyik nem az? Nem kell itélgetni, és egyik sem lesz olyan.

A nő megőrizheti becsületét a biborban is, meg hogy ha kényerét keresi is. El is veszihi azt akár az egyik, akár a másik ténren. Nem az alkalom, nem a környezet szítja sárba a nőt. Maga ugorhatik oda. Becsülete a nő lényében fészkel, megőrizheti azt büszke öntudattal, vagy eldobhatja azt hitvány könnyelműséggel.

A környezet csak befolyással lehet és siettetési az ugrást; de az akarat a nő hatalmában van.

Sokat beszélgettek még Lovassy Ödön és Blanks, és mikor ez utóbbi már feledni látszott a multat, ismét mosolygott. De ez a mosoly különbözőt ama megszokottaktól. Ebben volt valami kedves, lebilincselő, Vouzó, a nélkül, hogy kaczer volna. S bájoló, mert ezt a mosolyt a köny érlelte meg.

Ödön távozott. Blanka magára maradt ábrándjaival. Ábránd? Ez nem a kávéháza való; ennek magány kell és vele megögező néma környezet.

a mely hallgatva ugyan, de mégis olyan sokat tud mondani az ábrándozónak.

Néhány pillanat múlva Ödön visszajött, kezén egy kis gyermeket tartva, ki lassan, félve közeledett a cassához. Előbb azonban megállt nézni a tarka tékét, melyek olyan nagyon tetszetek neki.

Blanka e gyermek láttára halvány lett s bármint egykezett, nem tudta elrejteti zavart. Hirtelen megragadta a gyermek kezét, behuza magához s reszkette nézett körül, hogy nem látta-e meg valaki?

A társaság azt sugdosza, hogy ez bizonyosan valami bálkérőli gyermek, mig némelyki a házi ur gyermekeknek állította.

Blanka ezalatt izgatottan sugdosva kérdezte a kis Jenőt, hogy mit keres itt és hogy jutott Ödönhöz?

Ödön elbeszélte, hogy itt az utca sarkán találkozott a gyermekkel, ki arra kérte őt, hogy vezesse el a mamához; aztán bátorította Blankát, hogy az legyen több erőt, és igyekezze nyugodt lenni.

Igen ám, ha az olyan könnyű volna, Egy anya titkolja el, hogy nem gyermeke az, kit őlé!

A kis Jenő ezköben elmondta, hogy otthon, mikor az udvaron egyedül játszadozott, valami koldus bécsi jött, a ki őt nagyon megijesztette. (Folyt. köv.)

nyiségű lopott tárggyal megrakodva, honnan aztán ártott az előjárás rendőségünknek, mely a letartóztatást haladéktalanul végrehajtotta.

— **Az egyháztanács** f. hó. 8. a. n. u. 8 órákor gazdasági ülést tart, melyre az illetők meghívottak.

— **A nagyváradai Püspök-fürdőnek** igen sok vendége van az idén városunkból is. Már említettük, hogy Veszprémi Gáspár alispán ur ott időzik, utabban pedig Molnár György orsz. képviselőnk érkezett meg nával. Ott vannak még Debreczenből Osterlamm Ernő főisk. tanár, Stenczinger uró, Dobray József ügyvéd, Nagy Pál, Kovács János tanár, gr. Vay Dániel, Fränkel Samuel főrabbi stb. — A „NagyVáradi” eddig 401 vendéget nevezett meg, s a névsornak folytatása következik.

— **A magyar országos segélyező négyelet** hazánk lelkes hőgyeinek átalános érdekében névvel. A fürdő-udvar, falusi élet stb. nem zavarja meg a hőgyeiket azon tevékenységben, melyet már tavasz óta a tagok gyűjtése és a hőgyeletek létesítése körül kifejtnek. Ferenczy Ida urölgy alnásri ivén 925 frt és 15 franknyi összeget gyűjtött a beiratkozott tagok díjai fejében és közbenjárása folytán a következők léptek az alapító tagok sorába: Nopcsa Ferenc b. gr. Festetics Maria, Ferenczy Ida, Rómy Jácint, b. Sna Simoné, gr. Andrássy Gyula, Bázó Mondel, Gróf Taxis, gróf Bombelles, özv. Tiamoné. Az északkelti vasút hivatalnokának nagyobb része megértve az egyelet nemességét, családjaikkal együtt járultak a rendezés és alapító tagok számának növeléséhez. Ilyenkor felkértek: Ivánka Imréné választmányi hölgy, a ki a központi hivatalnokok körében 344 frt. gyűjtött, Grosz Robert, Siegmund Károly és Nelli Eda s vonalon, kik összesen 126 tagot gyűjtöttek. Krutorád Edénének a tiszai vasútnál és Kelenfy Károlynak a pécsi vasútnál rendezett gyűjtése szép sikert vezetett. Adonyban Faraó Antalnak lankadlan buzgalma folytán megalkult a hőgyelet. Püspök-Ladányon Lipovitsky Szabó Apollónia megféle eredménytel táradozik a hőgyelet létesítésén és már eddig is tagdíjak fejében 150 forintot szolgáltatott be az egyelet penztárába. Balassa Gyarmatón Kövy Tivadarné elnöklete alatt erőteljes hőgyelet jött létre, mely körülmény kereshatárolt részben Pulszky Polixena kisasszonynak köszönhető. A Veszprémi városi választmány a begyűjtött összeget 562 frt 10 krban mutatta ki. Az egyelet meg csak négy havi fennállása óta 1217 tagot gyűjtött számlája alá; minélfogva sikerdus jó véje biztosítva van.

— **Losonczy László meghalt** a „Káka tövén költ a ruza.” „Bus az idő, bus vagyok én magam is.” s számtalan más dal szerzője, melyek az egész országban elterjedtek, 68 éves korában agyverés következtében a hó 3. án

Budán az igralmások épületében kisenvedett. Több mint harminc éven át működött az irodalom terén és mint népdalköltő a legjobbak közt emlitendő. Egy ideig nagykörös tanár is volt, Arany János tanártarsa. Különböző rendkívül zaklatott életű ember volt; az utóbbi időben elmebajlás is erőt vett rajta. Béke hamvaira!

— **Iparvédelem** Somogy megye közgyűlése egyhangulag elhatározta, hogy az összes mezőgazdasági iparcikkal való fedezésére fogja felhívni a törvényhatóságokat, és hogy országos mozgalmat indít a hazai ipar érdekében.

— **Magyar harcoss a zulus ellen.** Gyuláról évekket ezelett egy Császár Gy. nevű fiatal ember vándorolt ki Amerikába. Már elhaltak hitték, midőn a napokban jött tőle levél Londonból, a melyben Gyulán élő anyjával tudatja, hogy angol hadiszolgálatba lépett és a levél írásakor a zulus ellen hadakozó hadosztályhoz küldött.

— **Tompa Mihály emlékére,** melyet 1868-ban állítottak föl a szepes-megyei Feketehegy-fürdőben, az ottani fürdővendégek a múlt hó 26-án megújították s kicsinosították. A régi emléket, mint a „Rosnyói H.” írja, mintegy két méter magas piramis alakú korákká, megmaradt s csak a föllírások és díszítések újították meg. A kőfalazat alsó részét képező alapkövön a föllírás olvasható: „Tompa Mihály emlékére. Emelte a fürdő közönség 1868.” — Hátul: „Itt időzött 1866.” — Baloldalon: „Ujították 1879.” — A mohokkal, páfrankokkal és szép női kezek által készített koszorúkkal földszintre emelték egy fényes fényűző díszítéssel díszítve, két kis nemzeti zászlóval tetején. Az így földszintre és megújított emlékhöz júl. 26-án délelőtt 11 órákor a Rákóczi indulás mellett kísérték az összes — nők, férfiak és gyermekekkel álló — fürdőközönség. Az ünnepély a mozdárdurogatások után Vörösmarty „Szózat” első versszakának elenklésével kezdődött, melynek elzengése után 3 hölgy és 3 férfi által koszoru tétetett az emlékre s azután egy debreczeni vendég a költemény „Lidérc” című költeményét szavalta el, a mi után ismét a dalára énekelte el a „Hymnust.”

— **Az öreg Brassay Samuelt,** a kolozsvári egyetem tanárát s kitűnő tudósunkat fényes kitüntetés érte a napokban. Ugyanis Müller Ná dor — a ró híres ausztráliai utazó egy levélben értesítette egy barátját, hogy ott menyire viszik a „Brassaya és Brassai-optis” néven, melyet a híres tudós nevével még az 1839. aug. 5-én nevezett el feledezője Endlicher. E nap negyvenéves évfordulati napján egy albumot nyújtottak át az öreg tudósak, melyhez Franciaország, Anglia, Németország, szöve az egész külföld legheiszebb botanikusai elküldték arcképeiket.

— **Óriási czapa.** A fumi kikötőben néhány hét óta egy óriási czapa mutatkozik,

melyet számtalan kísérlet dacára sem sikerült eddig elfogni. Egyszer már bele került a kifeszített hálóba, de azt csakhamar végték. A czapa körülbelül 6000 kilogramm súlyú lehet. A fumeiek ekként meg vannak fosztva azon mulatságtól, hogy a szabad tengerben fúródjenek.

— **Kutya, mint utbagazító.** Mult héten Nagyváradon eltévedt egy kis, mintegy 4 éves fiú, ki nem tudott egyebet mondani magáról, minthogy Pistának hívják. Egy jólelkű orvost ember fölvette szekerére és hazavitte. Tegnap hazavitte a fiút, hogy apját keresse. Senki sem tudott neki fölvilágosítást adni. Egyszerre csak megpillant a fiú egy ismerős kutyát, nevével szólta, ez meg örömeben felugrik a fiúra, s most a kutya vezetése mellett utnak indultak le a vas-fürdő felé, azóta hihetőleg már rátalált a jászivü paraszt a fiú szüleinek.

— **A Schuk Florencz-né-féle drámához.** Emittették volt t. olvasónk előtt, hogy Florencz, ki Schuk Náthánnal megszökött, Cincinatbar, mintán Schuk hárulni elhagyta, agyonlötöte magát. A „N. P. Journ.” utabban azon tudósítást veszi, hogy Florencz nem halt meg sikerült a fejébe ment gölyöket kiszedni. Apollónak mindent beavított, s azon kérdésre, ha visszamegne é övéhez, sőt a hozzámondta: „Oh! vissza, ha ok akarják!”

— **Mai számunkhoz** mellékelve veszik t. előzetőink a Jánossy József és Társ czég üzletmegnyitási hirdetését, mely jelentéssel egyidejűleg részüköl is azon obajtásnak adunk kifejezést, hogy az új czég működése által piacunk hitelet emelkedni lássuk. — Melegen ajánljuk egyszersmind a közönség szives pártfogásába.

— **A vásáron át hirdetni kívánó t. közönséget** figyelmeztetjük, hogy hirdetéseiket mielőbb kiadó-hivatalunkba beküldeni sziveskedjenek.

Vegyesek.

— **Egy nihilista nő megmenekülése** legújabb. A moszkvai rendőség hosszabb ideig kutatót egy Moszkvában tartózkodó gyanusnak jelzett nő után. Végre nyomra akad, s az elfogatást július 26-ának éjszakájára tüzte ki. Ugyan e napon egy leghagyó szállt fel Moszkvából, melyben két férfi és egy nő ült, a ki pedig nem volt más, mint a keresett nihilista nő. A rendőség üthette bottal a nyomát.

— **Miháhd pasaról** a következő szép vonást jegyzett fel egy külföldi lap: Miháhd, mintán 4 évig volt kormányzója Bagdad tartományának, ott mindenféle vállalatot megindított, lovasutat alapított, a Tigris vizén a gőzhajózást felvirágoztatta, nagy kaszárnyákat építtetett, széles utakat tölteget s oly szegény volt, hogy nem volt utiköltsége Kons-

tantinápolyba menni, hogy ott új hivatalát mint nagyvezír elfoglalja. Titkon azért egy bizalmas emberétől arany óráját és lánczát elküldte egy gazdag indushoz eladás végett. Az eladó nevével titokban kellett volna tartani, de az órá megismerterék s az indus Miháhd elutazásakor kérte őt, fogadja el azt öle ajándékban tisztelete és barát-ága jeléül.

— **Mit és mennyit fogyaszt el évenként** Bécs? Igen érdekes statisztikát állítottak össze az illetékes közegek Bécs mut évi fogyasztásáról. E szerint mult évben az osztrák főváros elfogyasztott: 219,369 hektoliter bort, 30,000 hektoliter mustot és bormiszt, 114 hektoliter almabort, 742,494 hektoliter sört, 8012 hektoliter ecetet. Borszesz fogyasztásról nincs ugyan kimutatás, de képpel lehet, hogy az is óriási mennyiségű lehet. 90,294 darab ökröt, bikát tehenet s borjút. Az egy éves borjuyukból 157,724 darabot. 35,508 dr. juhot, koszt, ürüt, 44,933 dr. bárányt, gödölyét, malacot; 7144 südőt, 145,572 sertést, 105,212 métermáza friss marhahúst, 17,596 métermáza füstölt húst, 419,063 libát, kacsat, kappant, 592,394 pár csirkét és galambot, 6223 darab zergét és őzt, 104,779 darab nyulat 17,992 darab fagyant, fajdot és nyírfajdot; 45,593 darab fogózt és vadgalambot és sok ezer más vadat.

Közgazdaság.

— **A székesfehérvári kiállítás** jövedelmének hovaforrása iránt a következőköl értesítünk. A mintegy 30000 forintba rugó jövedelem vagy egy dunántúli iparskólára fog fordíttatni (székesfehérvári székhelyvel), melyre nézve a jelenlegi reáltanodának ipartanodává való átalakítása tervezetnek, vagy ha ezen tanoda létesítése nehézségekkel járna, a jövedelem 3 részre osztatik és egyhármad részben Fehérvár városának, egyhármad részben (Budapest fővárosának) iparművészeti czélokra és egyhármad részben valamely iparegyesület támogatására fordítatnak. Most zárják le a fehérvári városi adósságot és körülbelül a jövő hó végéig a főnebbi propositiók közül az egyik vagy másik meg fog valósulni. Érdekes lesz még e helyen fölméltetni, hogy a kiállítás pénztári forgalma 184 000 frtra rugott.

— **Magyar cagnak.** Annyi a borunk mint a tenger, de ara nincs. A mi nek van, annak hasznát venni nem tudjuk. Ezen segíteni óhajtván a kereskedelmi-földmívelési és ipar-minisztérium az eddig Magyar-Ováron volt cagnak készítő gépet valahára lehozatta, az új sával-féle készülékkel a budai vinczeler képezdeben fogja felállíttatni. Schnierrert oszt. tanácsos ugyanis azon faradozik, hogy idovel ebből is egy a verszeihez hasonló létrejöhsen.

— **A deési kiállítás.** Ujabbban a következő részleteket közölhetjük a kiállításról: Bejelentések a kiállításra f. é. sept. 1-ig még folyton elfogadtatnak. A bejelentett tárgyak október 1-ig ide szállítandók, kivételt szenvednek a gazdasági terményezikkek, melyek október 15-ig elfogadtatnak. Az elfogalandó fedett és szabadterekért díj nem fizetetik, kivéve a kedvezményi négyeszeteket, melyek egy méterterét 1 frt szállítattik, e díjak előre beküldendők. A kiállítás befejeztével a gazdasági egyelet javára adományozott tárgyak köszönettel elfogadtatnak. A kiállítók magokat megbízottak által is képviselhetetik, ezen képvisellettal azonban a rendező bizottság is megbízható. A kiállítás megtekintésére 10 kros bemeneti személyjegyek, 20 kros napi jegyek és az egész kiállítás tartamára — október 18-tól 6-ig 1 frtért állandó jegyek adatnak ki. Mindennemű levelezések s a kiállítandó tárgyak Bovánkovics Gyula kiállítási titkárhoz — ki a szokásos bejelentési ivekkel folyvást szolgálni fog — intézendők Deésre.

Felolós szerkesztő: Kutasi Imre. Fő-szerkesztő: Vértési Arnold.

Dr. Szécsi Emil (Hamburger) fogorvos és műtő.

Rendel a vásár tartama alatt egész napon át. lakik (tőpiacz Nánássy-féle házban.) 1711. sz. a. (262 2—3)

Az első debreczeni árverési intézetben

hétfőn és kedden f. hó 11. és 12-kén következő tárgyak fognak elárverettetni: gyémánt és arany ékszerek, ezüstművek, arany és ezüst órák, kiszivott tajtipák, látsóvek, revoverték, tért és nő ruhák, bundák, bujók, kendők, eszák, czupok, fehér-, asztal- és ágyművek, 20 bárány sapka, egy régi ezüst óv, két ezüst gyümmölcstartó, egy ezüst cukortartó, egy gyémánt garnitúra, egy varrógép, egy közhazsna ismeretek tára 12 kötet, több maradek szövet, több új kabát, felöltöny, esőköpeny, továbbá mozsarak, vasalók, gyertyatartók stb. Az elárverendő tárgyak jegyzéke az árverést megelőző vasárnap bárki által megtekinthető. Egyszersmind van szerencsém kivilatoztatni miszerint az egész üzlettel egy a kölcsönkönyvtár mint az árverési intézettel felhagyni komoly szándékom, azt kedvező feltételek mellett eladni minden órában kész vagyok. Lefkovits J.

Legújabb divatu férfi és
KRAICZ GYULA
előbb:
(ORMÓS FERENCZ)
norinbergi és díszaru fiókküzlete Bécsből
Debreczenben, a főpiaczon, Scheer Bernát
ur házában, a Bika szállodával szemben.
Ajánlja dusan berendezett raktárát:
Vadászati és vedő czikkek: Percusion, Lefauchaux, Lancaster és Flobert fegyverek, töltények, tölténytáskák és övek, revolverek, pisztolyok, hozzávaló töltények és táskák.
Lovaglásra: angol dísznőbőr nyergek, kantárok, izasztók, zabolák, kengyelvasok, sarkantyúk, lovagló vesszők, botok és ostorok, valódi angol nyeregzsappan.
Utazáshoz: bőr, vászon és fa öndök, táskák, toiletthez berendezett cassettes és táskák, plaid szjak, gummi köpenyek.
Háztartáshoz: asztalkések, fa, osont, szaru, alpacca, és alpacca ezüst nyéllé, britaniárcz, pakfong, alpacca és alpacca ezüst kanalak, eczet, olaj és vajtartók, cukorvázók és szelenczék, theafőzők, kannák, kávéfőző gépek, kávéőrők, gyorsforralók, húsvágó és kolbaszcsináló gépek, fa pléh, britania érc- és alpacca-tálczák, asztali gyertyatartók, réz, vas, bronz, britania, érc, pakfong, alpacca, és alpacca ezüstből, R. Dittmar-féle asztali és függő petroleum lámpák, madárkaliczkák, virágasztalok, sodaviz-gépek.
Toiletthez: fésűk, fog, köröm, haj és ruhakéfék, szappanok, fog, pép és porok, valódi kölniviz és illatszerek.
Bábi legyezők, ékszeres, virágoskor-tartók, legyező-zsinórok.
Különböző díszárú vas, bronz, fa, porcellán, maché és bőrből.
Optikai czikkek: orrszitterek, szemüvegek, Lorguettek, táv és színházi látsóvek, barometrum, hőmérők, szesz, cukor, bor, sör, eczetmérők, vízmértékek.
Férfi és gyermek kalapok és sikkák, keztük, esőernyők, sábotok, tájtek pipák szivar szikkák, zsebkések, pénz és szivartárczák, dohányvágó gépek. — **Gyermek-játékok.**
Szódaviz-gépek 8¹/₂ forinttól 20 forintig.
gyermek kalapok nagy választékban.

Üzleti értesítés.
Tisztelettel adom tudtára a nagyérd. mű közönségnek, hogy noha lakásomat péterfiai 948. számú házambaz tettem át állandóul, lakatos-üzletem azonban tovább is nagyuj-utca 1704. számú házamnál maradt. Tudatom egyuttal, hogy
üzlettársul Barta Mihály
lakatos mester urat
volt szerencsém megoverni s valaminth eddig, ugy ezutánra is a lakatos munkákhoz tartozó mindenféle czikkek, de különösen az építészeti lakatos munkák pontos és sziaird kiszolgálására magunkat kötelezve, a nagyérdemű közönség pártfogását tovább is kiérdemelni föltörkövönk lézzen. Teljes tisztelettel
Jóna Dániel és társa Barta Mihály.
(270 1—1)

4040. sz.
Építési árlejtési hirdetmény.
Tarkányban a m. királyi dohány kincstár tulajdonát képező épületeken és régiaból épült dohányraktárakon 1879. évi szeptember hó végéig fogantatandó kijavításának biztosítása iránt folyó évi június hó 7-én 26425. sz. a. kelet nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteri rendelet alapján ezenel pályázat hirdetik ki.
A költségvetés szerint való kijavítási költségek következőleg irányoztatnak elő:
Kőműves-munkák 316 frt 89 kr
A cs-munkák 325 „ 22 „
Kovács-munkák 120 „ — „
Összesen 762 frt 11 kr.
Ezen kijavítások felvállalásának biztosítása iránt f. é. augusztus 21-én alulírt felügyelőségnel versenytárgyalás fog tartatni, hol az előírt feltételekkel elátozt írásbeli ajánlatok a fentírt napon déli 12 óráig elfogadtatnak.
A többi részletes határozmányok és szerződési feltételek, valaminth az előnevezte k. költségvetések és árelemzés a hivatalos órák alatt ezen dohányváto felügyelőségnel és a nagytarkányi beváto hivatalnál betekintethők.
Debreczen, 1879. augusztus hó 4-én.
M. kir. dohánybeváto felügyelőség.
(Utánnyomat nem díjaztatik.)
(267 1—3)

A debreczeni ipar és kereskedelmi bank f. év márczius 2. án tartott közgyűlése határozata folytán — a f. év augusztus 6-tól kezdve — minden darab 80 frttal befizettet részvényére 30 frt azaz harmincz forintot o. é. visszafizet.
A t. részvényesek felkérletnek e czéliből részvényeiket egy szám jegyzék kíséretében lebeigyezés és a pénz felvétele végett az intézeti pénztárnál benyújtani.
Debreczen, 1879. július hó.
(264 3—3) **Az igazgatóság.**

ad. 152.
3913—4449. — 879. b. Egy.
Hirdetés.
A fő piaczon készitendő asphaljt járdához 1100. f. méter szegélykö szükségletetik, a kövek hossza legalább egy méter, magasága 20. centiméter szélessége 30 centiméter, 2 oldalán faragott, végein lecsécfarkra egymásba illesztett, az utca sarkokra (11) főkör alakú a kapu bejárókhöz (62) — minden kapu előtt 2 darab 1.5 méter hosszú dszrakokban — hosszában bevesse legyen. Ezen kövek felerészben a megrendeléstől számítva 2 hét alatt, másik felerészben 4 hét alatt a helyszíneni átadás kötelezettségé mellett lévén szállítandók: felhivatnak a vállalkozni kívánók, hogy ide vonatkozó ajánlatukat mintá kövel együtt f. évi aug. 12-ig bezárlóg a városi mérnöki hivatalhoz adják be.
Debreczen, 1879. augusztus 4.
A városi tanács.
(266) 1—3

Tisztelettel ajánlom a n. é. gazdaközönség figyelmébe a minden nagyságbani szelebl-rostúmat, valódi Mayer-féle Trieuroket szállítható rendkívülileg egyszerűsített
hordozható járgánnyal ellátott
SZEGES CSÉPLŐGÉPEIMET
melyek készletben megtekinthetők, továbbá mint bizományos felvállalom a
Ransomes Sims és Head-féle
szalma-tüzeléshez berendezett mozdonyok és cséplő-gépek beszerzését, melyekre vonatkozólag felvilágosítással egész készséggel szolgáltra állók.
Tisztelettel
Tóth Gyula
előbb Tóth Lajos és társa.
(252 4—5)

ÖNKÉNTES VÉGKIÁRULÁS.
Férjem Gaszner Pál Kern Adolf czég volt tulajdonosa halála esete következtében, az üzlettel végkép felhagyni magamat elhatároztam s így az abban nagy választékban találtató
Rumburgi Hollandi és Creas gyolesokat,
czerna- és pamut-vasznakat,
különösen kartonokat, gyapju és pamut
vasznakat, kendőket, velezeket,
s más egyéb rőfös és rövidáru czikkeket igen jótányos árban végkép elárusítok.
Hajlandó vagyok az **egész üzletet** is minden felszerelvényeivel együtt kedvező feltételek mellett eladni. Mire az érdeklettek valamint a t. közönséget tisztelettel meghívom.
(253 5—6) **Özv. Gaszner Pálné.**
Üzlethelyiség főpiacz tábormoki lakházban.